

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **L. N.**, narozené, bytem, zastoupené Mgr. Helenou Lehkou, advokátkou se sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14.11.2013, sp.zn. SZ/1155/2013/9S-JMK, č.j. MPSV-UM/7528/13/9S-JMK,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 14.11.2013, sp.zn. SZ/1155/2013/9S-JMK, č.j. MPSV-UM/7528/13/9S-JMK, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů.

III. Odměna právní zástupkyně žalobkyně Mgr. Heleny Lehké, advokátky se sídlem Příkop 834/8, 602 00 Brno, ve výši 5.200 Kč, bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou žalobou žalobkyně napadala rozhodnutí vydané Ministerstvem práce a sociálních věcí dne 14.11.2013 pod č.j. MPSV-UM/7528/13/9S-JMK a navrhovala, aby toto rozhodnutí bylo zrušeno a vráceno žalovanému k dalšímu řízení. Uvedla, že výše uvedeným

rozhodnutím jí byl snížen příspěvek na péči, a to z 12.000 Kč na 8.000 Kč měsíčně ode dne 1.5.2013.

Rozhodnutí žalobkyně považuje za nesprávné z uvedených důvodů:

Žalovaný odůvodňuje své rozhodnutí tím, že dle posudku příslušného posudkového lékaře žalobkyně nesplňuje podmínky pro přiznání příspěvku na péči v IV. stupni závislosti (úplná závislost). Posudkový lékař učinil tento závěr, aniž by podrobněji zkoumal zdravotní stav žalobkyně. Na jednání nebyla přizvána, takže se nemohl učinit odpovídající představu o jejím zdravotním postižení.

Posudkový lékař se zřejmě zabýval otázkou zvládnutí základních životních potřeb dle vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění, pouze na základě zdravotnické dokumentace, nezohlednil však výsledek sociálního šetření. Neposoudil také její celkovou výkonnost a schopnost vykonávat denní aktivity. Jak vyplývá z lékařské dokumentace, žalobkyně trpí postižením atypický autismus v kombinaci s mentální retardací. Neorientuje se místem, neorientuje se v čase, jen s vizuální podporou, vizuální podporu vyžaduje i při běžném denním režimu; orientace v prostoru je obtížná, prakticky vyžaduje stálý dohled, doprovod, asistence je nutná v orientaci prostorové, ale i v sociálních kontaktech. Základní životní potřeby není schopna vykonávat trvale, dlouhodobě a obvyklým způsobem.

- a) Mobilita - fyzické úkony základní životní potřeby zvládá, nezvládá však komplex posuzovaných úkonů této oblasti samostatně a bez dozoru.
- b) Orientace - uznáno
- c) Komunikace - uznáno
- d) Stravování - uznáno
- e) Oblékání a obouvání - uznáno
- f) Tělesná hygiena - uznáno
- g) Výkon fyziologické potřeby - není schopna samostatně provést očistu a nerozpozná správné používání hygienických pomůcek.
- h) Péče o zdraví - uznáno
- i) Osobní aktivity - uznáno
- j) Péče o domácnost - uznáno

Žalobkyně je odkázána na pomoc druhých lidí, vyžaduje asistenci celodenně, při všech běžných aktivitách.

Posudkový lékař nehodnotil posudkové závěry předchozího šetření a nedovodil zásadním způsobem dopad zdravotního postižení žalobkyně do schopnosti se v základních životních potřebách samostatně zajistit a vůbec orientovat. Mentální defekt je celoživotní a postihuje celou osobnost, což lékařské zprávy popisují a dokazují.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu dle vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že Úřad práce ČR - krajská pobočka v Brně rozhodl z moci úřední tak, že žalobkyni snížil příspěvek na péči z 12.000 Kč na 8.000

Kč měsíčně ode dne 1.4.2013 s odůvodněním, že z důvodu dosažení zletilosti došlo k novému posouzení nároku a výše příspěvku, ze kterého bylo zjištěno, že podle ust. § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, jde o osobu straší 18 let věku, která je závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost).

Podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí byl výsledek posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 8.11.2012 a ze dne 16.11.2012, kdy posudkovým lékařem MěSSZ Brno bylo stanoveno, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje každodenní pomoc nebo dohled při 26 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, od 1.1.2012 nezvládá 8 základních životních potřeb. Po seznámení s tímto podkladem zmocněnkyně žalobkyně (její matka) uplatnila námitky a doložila nové lékařské nálezy, proto bylo vyžadováno doplňující posouzení MěSSZ. Z doloženého vyjádření MěSSZ ze dne 17.1.2013 bylo zjištěno, že po projednání uplatněných námitek a doložených lékařských zpráv nebyly shledány důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru ze dne 8.11.2012 a ze dne 16.11.2012. Zmocněnkyně proti němu podala v zákonné lhůtě odvolání, ve kterém uvedla, že s tímto rozhodnutím nesouhlasí a žádá jeho přezkoumání.

Z důvodu přezkoumání souladu napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a v rozsahu námitek uvedených v odvolání, bylo vyžádáno u PK MPSV posouzení zdravotního stavu žalobkyně pro účely odvolacího správního řízení. Ten byl znovu přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 12.7.2013. Předmět jednání byl stupeň závislosti osoby. PK MPSV jednala bez přítomnosti žalobkyně a zmocněnkyně, které písemně informovala o tom, že má dostatečně doloženou zdravotní dokumentaci k projednání v nepřítomnosti a k přijetí posudkového závěru. Zdravotní stav byl posouzen v souladu se zákonem.

Podklady, z nichž PK MPSV vycházela při vypracování posudku byla spisová dokumentace MPSV, spisová dokumentace Úřadu práce včetně napadeného rozhodnutí, odvolání a sociálního šetření ze dne 28.5.2012, posudkový spis MěSSZ včetně lékařských nálezů a protokolů o jednání.

Pokud jde o zdravotní dokumentaci, byla doložena zpráva praktického lékaře z 15.10.2012, psychologické vyšetření z 19.10.2012, neurologické vyšetření z 24.10.2012, vyšetření psychologicko-psychiatrické a psychoterapeutické ambulance ze dne 24.10.2012, vyšetření psychologicko-psychiatrické a psychoterapeutické ambulance ze dne 9.7.2013, logopedické vyšetření ze dne 5.1.2012, vyšetření psychologicko-psychiatrické a psychoterapeutické ambulance ze dne 10.12.2012, psychologické vyšetření ze dne 14.1.2012, neurologické vyšetření ze dne 17.1.2012 a neurologické vyšetření ze dne 23.1.2012.

PK MPSV prostudovala podkladovou dokumentaci a doplněnou zdravotní dokumentaci a toto zhodnotila jako dostatečné k projednání věci a k přijetí posudkového závěru. Uvedla, že jde o osobu starší 18 let věku, která se podle ust. § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládnout sedm nebo osm základních životních potřeb a vyžaduje každodenní pomoc, dohled

nebo péči jiné fyzické osoby. Tento stav trval i k datu 1.1.2012 i k datu vydání napadeného rozhodnutí. Platnost posouzení je stanovena do 31.12.2013.

Od data 16.12.2011 do 31.12.2011 šlo o osobu, která se podle ust. § 8 písm. c) zákona o sociálních službách považovala za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nepotřebovala každodenní pomoc nebo dohled při více než 30 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti, potřebovala však každodenní pomoc nebo dohled při více než 24 takových úkonech.

Od 1.1.2012 se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb, s ohledem na charakter a tíži dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně není schopna zvládat osm základních životních potřeb:

- b) orientace
- c) komunikace
- d) stravování
- e) oblékání a obouvání
- f) tělesná hygiena
- h) péče o zdraví
- i) osobní aktivity
- j) péče o domácnost.

Ostatní hodnocené základní životní potřeby (mobilita, výkon fyziologické potřeby), doložený zdravotní stav umožňuje přiměřeně zvládat - nebyly shledány v objektivizovaném zdravotním stavu posudkově významné medicínské podklady pro uznání neschopnosti je zvládat.

Z tohoto důvodu jde podle ust. § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III. (těžká závislost).

Posudkové zhodnocení:

PK MPSV zhodnotila, že žalobkyně dne 16.12.2011 dosáhla věku 18 let. V popředí klinického obrazu je atypický autismus v kombinaci s lehkou mentální retardací. Globální úroveň rozumových schopností spadala vždy do pásma lehké mentální retardace.

Po datu vydání napadeného rozhodnutí podle nálezu doloženého v průběhu odvolacího řízení se aktuálně mentální retardace přibližuje spíše ke středně těžkému stupni.

Podle neurologického nálezu ze dne 17.1.2012 při zavedených dietních opatřeních došlo k částečnému zlepšení mentální činnosti a stabilizaci chování. V popředí je symptomatologie poruchy autistického spektra. Pervazivní porucha omezuje zejména socializaci žalobkyně, tj. její fungování ve společnosti, navazování sociálních vazeb a sociální komunikaci. Není ale podkladem pro ztrátu obživného pudu a pro zácvik zvládání elementárních aktivit v oblasti hygieny, oblékání, stravování a výkonu fyziologické potřeby. Tyto činnosti pak nejsou podstatně narušovány ani oslabením intelektu na dolní hranici lehké

mentální retardace. Má omezení až neschopnost pro úkony náročné na vyšší mozkové funkce. Tíže defektu však umožňuje samostatné zvládání stravovacích, oblékacích, hygienických včetně WC úkonů, má zachovány základní poznávací a orientační aktivity v přirozeném prostředí, zvládání základů čtení, psaní, počítání, zvládání fyzických a pohybových aktivit v přirozeném prostředí, zachování schopnosti jednoduchých sociálních aktivit a schopnost zvládat jednoduché úkony v domácnosti. Psychologická vyšetření popisují výše uvedený zdravotní stav. Nejsou prokázány závažné poruchy hybnosti nosných kloubů, páteře, parézy. Nejsou vady zraku ani sluchu, které by omezovaly orientaci a komunikaci. Dokumentována je plná kardiopulmonální kompenzace. Zdravotní stav je stacionární. Žalobkyně je samostatně mobilní. Nejde o osobu s úplnou nebo praktickou hluchotou, ani nejde o osobu hluchoslepou, ani nejde o osobu s praktickou nebo úplnou nevidomostí. PK MPSV zhodnotila, že sociální šerení úřadu práce vcelku koreluje se schopnostmi žalobkyně podle doložené zdravotní dokumentace.

K námitkám:

Nebyla prokázána těžká porucha funkce nebo ztráta funkce duševních, smyslových ani fyzických schopností, která by objektivně odůvodňovala neschopnost zvládat základní životní potřeby v rozsahu a výčtu uvedeném v odvolání.

Mobilita - nebyla prokázána těžká porucha funkce nebo ztráta funkce pohybového nebo nosného aparátu. Dolní končetiny neztratily svoji funkci, plní funkci opěrnou i dynamickou.

Výkon fyziologické potřeby - rozsah funkčních schopností je dostatečný k pravidelnému zvládání této základní životní potřeby, má schopnost rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí v přijatelném standardu.

PK MPSV akceptuje udávanou potřebu upozorňování využít toaletu, stálý dohled nad hygienou po použití toalety, včetně kontroly správného použití hygienických potřeb, toto je však nad rámec zdravotního postižení. Nejedná se o močovou inkontinenci, výměna menstruačních vložek je přechodného rázu. Přiměřené duševní kompetence k provádění základních životních potřeb jsou uznány v pomoci při orientaci, tělesné hygieně a péči o zdraví, kde je zohledněna schopnost provádět ošetrovatelská opatření a používat potřebné pomůcky.

PK MPSV konstatuje, že posudkový závěr MěSSZ vycházel ze zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Mezi doloženými lékařskými nálezy nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro posudkový závěr.

Zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly pro účely posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr k datu vydání napadeného rozhodnutí.

Posudkový závěr vycházel ze správného použití posudkových kritérií. Na základě takto provedeného přezkumu dospěla PK MPSV k závěru, že posudkový závěr MěSSZ lze potvrdit.

Zmocněnkyně žalobkyně pak měla možnost vyjádřit se k uvedenému posudku, když v písemném vyjádření namítala, že aktivity v oblasti mobility a výkonu fyziologické potřeby nebyly posouzeny podle skutečných schopností a možností žalobkyně a žádala, aby bylo provedeno nové posouzení v přítomnosti žalobkyně a zmocněnkyně. Námitky ve vyjádření uvedené byly shledány důvodnými k vyžádání doplňujícího posouzení PK MPSV, proto odvolací řízení bylo přerušeno a zdravotní stav žalobkyně byl znovu přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 16.9.2013.

PK MPSV v tomto případě jednala v přítomnosti zmocněnkyně bez přítomnosti žalobkyně. Podklady, z nichž vycházela při vypracování posudku byly podkladová a zdravotní dokumentace, která byla k dispozici na jednání PK MPSV dne 12.7.2013, spis PK MPSV, vyjádření zmocněnkyně z 19.8.2013 a sdělení zmocněnkyně při jednání PK MPSV dne 16.9.2013 ohledně oblasti mobility a výkonu fyziologické potřeby.

Posudkové zhodnocení:

PK MPSV znovu prostudovala doloženou zdravotní dokumentaci. Při jednání zmocněnec uvádí stejné námitky jako v odvolání a vyjádření před rozhodnutím. Abnormality v chování žalobkyně jsou projevem v rámci základní diagnózy. Mentální schopnosti jsou v pásmu lehké až středně těžké mentální retardace. Intelektové schopnosti jsou blokovány pervazivní poruchou, která omezuje zejména socializaci, tj. fungování ve společnosti, navazování sociálních vazeb a sociální komunikaci. Není ale podkladem pro ztrátu zvládání elementárních aktivit v oblasti mobility, hygieny, oblékání, stravování a výkonu fyziologické potřeby. Tyto činnosti pak nejsou podstatně narušovány ani oslabením intelektu na dolní hranici lehké mentální retardace. Úroveň rozumových schopností při uvedeném mentálním defektu odpovídá věku 9letého dítěte, které je schopno si osvojit výchovou a správným vedením a také zvládat elementární úkony fyziologické potřeby, včetně očisty. Občasné nedokonalosti v očištění neznamenaají nezvládání této základní životní potřeby. Žalobkyně není inkontinentní.

Mobilita - nebyla zjištěna těžká porucha nebo ztráta funkce pohybového nebo nosného aparátu. Nebyla prokázána těžká mentální retardace s pozbytím rozpoznávacích a ovládacích schopností.

Žalobkyně s tímto postižením má omezení až neschopnost pro úkony náročné na vyšší mozkové funkce. Tíže defektu však umožňuje samostatné zvládání stravovacích, oblékacích, hygienických včetně WC úkonů, má zachovány základní poznávací a orientační aktivity v přirozeném prostředí, zvládání základů čtení, psaní, počítání, zvládání fyzických a pohybových aktivit v přirozeném prostředí, zachování schopnosti jednoduchých sociálních aktivit a schopnost zvládat jednoduché úkony v domácnosti.

Nové nálezy, které by prokazovaly zhoršení zdravotního stavu, nebyly předloženy.

Posudkový závěr:

PK MPSV vyhodnotila skutečnosti, které vedly k požadavku na doplnění posudku, a neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru.

Na základě výše uvedených skutečností žalovaný dospěl k závěru, že byly shromážděny dostatečné podklady pro vydání rozhodnutí o odvolání, a proto rozhodl na základě nového posouzení zdravotního stavu žalobkyně ze dne 12.7.2013 a 16.9.2013.

Z vyžádaného posudku vyplývá, že zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly pro účely stanovení posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití kritérií stanovených v právních předpisech, byly objektivizovány všechny skutečnosti týkající se zdravotního stavu nebo funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr.

Žalovaný konstatoval, že posudek PK MPSV byl vypracován ve vztahu ke všem námitkám uvedeným v odvolání. Z posudku je zřejmé, z čeho PK MPSV při jeho vypracování vycházela, jaké podklady a jí samotnou zjištěné skutečnosti hodnotila. Posudek byl vypracován komisí v řádném složení a obsahuje odůvodnění míry závislosti žalobkyně. Z posudku je rovněž patrné, že PK MPSV měla pro posouzení zdravotního stavu dostatek podkladů, které doplnila sdělením zmocněnce při jednání PK MPSV dne 16.9.2013. Z posudkového hodnocení vyplývá, že zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly pro účely stanovení posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr.

Žalovaný zhodnotil, že mezi podklady pro rozhodnutí nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro rozhodování. Vyhodnotila, že posudkový závěr je náležitě zdůvodněn a PK MPSV se v něm vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Proto po prostudování vyžádaného posudku dospěl k závěru, že posudkový závěr lze považovat za úplný a přesvědčivý.

Dále uvedeno ve vyjádření, že příspěvek na péči je dávkou poskytovanou fyzickým osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb. Dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem se rozumí nepříznivý zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než jeden rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.

Závislost na pomoci jiné fyzické osoby se posuzuje na základě hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby. Pro posuzování této schopnosti se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat tyto potřeby podle ust. § 9 zákona o sociálních službách; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. To znamená, že musí být prokázáno, že neschopnost zvládnout některou základní životní potřebu je důsledkem nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v

přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby, vybavení domácnosti, s využitím zdravotnického prostředku.

Podle ust. § 7 zákona o sociálních službách příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v ust. § 4 odst. 1 zákona o sociálních službách, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle ust. § 8 zákona o sociálních službách.

Podle ust. § 14 odst. 4 zákona o sociálních službách, změnil-li se skutečnosti rozhodné pro výši příspěvku tak, že příspěvek má být snížen, provede se snížení příspěvku od prvního dne kalendářního měsíce, následující po kalendářním měsíci, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí o snížení příspěvku.

Podle ust. § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu se vydáním rozhodnutí rozumí předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení podle ust. § 19 správního řádu, popř. jiný úkon k jeho doručení, provádí-li je správní orgán sám; na písemnosti nebo poštovní zásilce se tato skutečnost vyznačí slovy: „Vypraveno dne“.

Úřad práce při stanovení počátku vzniku změny rozhodné skutečnosti pro snížení příspěvku na péči nepostupoval v souladu s výše uvedeným ustanovením správního řádu. Napadené rozhodnutí bylo písemně vyhotoveno dne 29.3.2013, k poštovní přepravě však bylo předáno až dne 4.4.2013. Tato skutečnost je vyznačena otiskem razítka „Vypraveno dne: 4.6.2013“ na doručence doložené k přezkoumávanému rozhodnutí.

Žalovaný z vyžádaného posouzení zdravotního stavu žalobkyně zjistil, že byla prokázána rozhodná skutečnost pro snížení příspěvku na péči z 12.000 Kč na 8.000 Kč měsíčně. Chybně stanovený počátek vzniku rozhodné skutečnosti pro snížení příspěvku je důvodem pro změnu části výroku přezkoumávaného rozhodnutí.

Žalovaný se domnívá, že žaloba není důvodná. Zmocněnec žalobkyně zpochybňuje kvalitu posudků PK MPSV. Posudek PK MPSV ze dne 12.11.2013 je dle názoru žalované v pořádku a se všemi námitkami se vypořádal. Žaloba je tedy žalovaného nedůvodná a navrhol proto její zamítnutí.

Krajský soud poté, kdy prostudoval správní spis, dospěl k závěru, že žalovaný při vydání rozhodnutí, které je předmětem soudního přezkumu, vyšel ze záznamu sociálního šetření pro účely řízení příspěvku o péči a z posudků PK MPSV ČR, pracoviště v Brně ze dne 12.7.2013 a 16.9.2013.

Pokud jde o sociální šetření provedené pracovníkem úřadu práce dne 28.5.2012, vyplynulo z něho, že sociální šetření v přirozeném sociálním prostředí žalobkyně trvalo půl hodiny (18.30 – 19.00 hod.), kdy k úkonům mobilita a fyziologická potřeba je uvedeno, že posuzovaná má špatnou koordinaci pohybu, chůzi zvládá, sama ven jít však nemůže, nutný je stálý dohled s tím, že je nutné u posuzované hlídat WC, připomenout pomoc s hygienou.

Pokud jde o rozhodnutí vydané žalovaným 14.11.2013, bylo rozhodnuto tak, že dle ust. § 90 odst. 5 správního řádu se odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně ze dne 29.3.2013, kterým bylo rozhodnuto o snížení příspěvku na péči z 12.000 Kč na 8.000 Kč měsíčně od 1.4.2013 zamítá a napadené rozhodnutí v části výroku se mění tak, že příspěvek na péči se snižuje z 12.000 Kč na 8.000 Kč ode dne 1.5.2013, ve zbytku se potvrzuje.

Pokud jde o odůvodnění uvedeného rozhodnutí, je zcela evidentní, jak soud již uvedl, že žalovaný vyšel z posudků PK MPSV ČR, které byly v rámci odvolacího řízení provedeny a z výsledků sociálního šetření a obsahem odůvodnění rozhodnutí jsou v podstatě skutečnosti uvedené ve vyjádření žalovaného k žalobě žalobkyně.

Krajský soud v Brně poté, kdy rozhodnutí žalovaného ze dne 14.11.2013 bylo napadeno žalobou, ve věci nařídil jednání. U tohoto jednání žalobkyně přítomna nebyla, byla přítomna jí ustanovená právní zástupkyně a jako svědkyně u tohoto jednání byla vyslechnuta Ing. M. N., matka žalobkyně, která o ni celodenně pečuje. Uvedla, že souhlasí s tím, co bylo uvedeno v posudcích PK MPSV, že žalobkyně není schopna zvládat osm základních životních potřeb, tak jak byly v posudcích uvedeny. Trvala však na tom, že žalobkyně nadto není schopna zvládat další životní potřeby, a to je mobilita a výkon fyziologické potřeby. Pokud jde o mobilitu, je žalobkyně schopna sedat a vstát, je schopna samostatné chůze po bytě i vyjít do patra, problém však spočívá v tom, že ona sama s ohledem na své zdravotní postižení v podstatě nikdy neudělá to, co je potřeba. Neustále jí musí říkat, co má udělat. Velký problém je při cestování v MHD. Nikdy totiž neví, co jí bude na spolucestujících nebo okolí vadit, jaký zvuk ji např. bude rušit tak, že na něho zareaguje, a to např. i fyzickým napadením spolucestujícího nebo tím, že by sebe poškozovala. K výkonu fyziologické potřeby pak uvedla, že tohoto výkonu není sama schopna. Když se např. ráno vzbudí, sama by na WC nešla, musí se jí říci, že je třeba tuto potřebu vykonat, a to také vždy, když odcházejí z domu. Velký problém nastal od doby, kdy začala mít menstruaci. Není si schopna sama a včas vyměnit menstruační vložku, toto jí musí připomínat a vždy kontrolovat a navíc není v podstatě schopna rozeznat, co je únik moči a co krve. Častokrát se stane, že v důsledku toho se žalobkyně i pomoci, potom jí musí matka i několikrát denně převlékat, nebo se stane, že si mokré oblečení vysvěče, ovšem suché a čisté by si už sama neoblékla. Pokud vykoná velkou potřebu, musí jí svědkyně vždy kontrolovat, zda se řádně očistila, neboť toaletní papír trhá na malé kousíčky, kterými není schopna se vytřít. Musí před ní schovávat i celou roli toaletního papíru, neboť by ji na kousky roztrhala celou, takže vždy jí musí nechávat na WC pouze určitou část toaletního papíru a musí vždy zkontrolovat, zda se řádně očistila či nikoliv. Pokud by dceru svědkyně neustále nekontrolovala, pokud jde o výkon fyziologické potřeby, dopadlo by to tak, že by nebyla v čistotě, protože není schopna pořádně se sama očistit, nebo by zůstala v mokré oblečení, protože se stane, že se i pomoci. Svědkyně nedokáže posoudit, proč PK MPSV zrovna tyto dva úkony uznala jako úkony, které je schopna žalobkyně zvládnout. Dále pak uvedla u tohoto jednání, že v průběhu přezkoumávání zdravotního stavu žalobkyně byla žalobkyně objednána k psychologickému vyšetření. Objednací lhůty jsou však velmi dlouhé, takže k samotnému psychologickému vyšetření došlo až v lednu letošního roku. PhDr. Makovská, která vyšetření prováděla, dospěla k závěru, že se nejedná u žalobkyně o atypický autismus, ale o dětský autismus, přičemž pokud jde o mentální postižení, jedná se o

postižení střední až těžké. S narůstajícím věkem se deficity u dcery prohlubují, neboť v dřívější době spousta deficitů se schovávalo za dětský věk.

Svědkyňe u tohoto soudního jednání založila do spisu zprávu o psychologickém vyšetření provedené ve Fakultní nemocnici Brno, v ambulanci klinické psychologie PhDr. Z. M.

Z této zprávy vyplývá po provedeném vyšetření, že postižení u žalobkyně diagnostikuje jako dětský autismus, střední až těžká symptomatika, pasivní až osamělý typ sociálního chování, současně mentální retardace středního stupně (IQ níže než 46). Jedná se dívku s těžkým zdravotním a psychickým postižením včetně závažných poruch orientace a komunikace, potřebuje pomoc i při zvládání fyziologických potřeb, je plně odkázána na pomoc a péči druhých osob.

Soud konstatuje, že žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s.ř.s.) osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s.ř.s.).

V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházející jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Žaloba je důvodná.

Podmínky nároku na příspěvek na péči stanoví část druhá, hlava I., ust. § 7 zákona o sociálních službách. Podle § 7 odst. 1 zákona se příspěvek poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Podle ust. § 7 odst. 2 citovaného zákona má na příspěvek nárok osoba uvedená v ust. § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanovém stupně závislosti podle ust. § 8.

Stupeň závislosti posuzuje podle ust. § 25 odst. 2 a ust. § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách na základě žádosti správního orgánu I. stupně příslušný orgán Okresní správa sociálního zabezpečení, v odvolacím řízení potom Ministerstvo práce a sociálních věcí, které má pro tento účel zřízeny, resp. využívá posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů). PK MPSV při posouzení stupně závislosti zpracovává posudek ve formě kvalifikovaného podkladu pro rozhodnutí, v němž je dokumentován proces pořízení posudku, posudkový závěr a jeho odůvodnění.

Jak vyplývá z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 3.2.2010, č.j. 3Ads 77/2009-60, dostupný na www.nssoud.cz), na posudek závislosti osoby na péči je třeba nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, neboť se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správního orgánu, neboť

k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezbavuje je to povinnosti hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek NSS ze dne 18.3.2010, č.j. 6Ads 143/2009-60). Jinak řečeno, správní orgán nemůže bez dalšího převzít závěr posudkové komise jako pravdivý, aniž by se úplností a přesvědčivostí jejího posouzení zabýval. Základním předpokladem pro to, aby správní orgán mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeném v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (které platí jak pro posudek prvoinstanční, tak i v odvolacím řízení). Správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčního vyšetření, popř. výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči.

Pokud jde o posudek PK MPSV ČR, pracoviště v Brně ze dne 12.7.2013, s tímto posudkem žalobkyně nesouhlasila v tom, že dle jejího názoru není schopna samostatně zvládat také základní životní potřebu mobilita a zejména výkon fyziologické potřeby. Posudková komise měla k dispozici značné množství odborných lékařských nálezů, přičemž k otázce nezvládání úkonů mobilita a fyziologická potřeba je uvedeno, že posuzovaná vyžadovala každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby s ohledem na věk 18 let a starší při zvládání osm základních životních potřeb, není však medicínský důvod, proč by nebyla schopna zvládat ostatní základní životní potřeby. K otázce mobility je uvedeno, že je samostatně mobilní, což fakticky nepopírá ani matka žalobkyně, která o ni dennodenně pečuje s tím, že u soudního jednání zdůvodnila, v čem problém s mobilitou spočívá, a pokud jde o výkon fyziologické potřeby, bylo uvedeno, že rozsah funkčních schopností je dostatečný k pravidelnému zvládání této základní životní potřeby a je schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí v přijatelném standartu, kdy posudková komise akceptuje udávanou potřebu upozorňování využít toaletu, stálý dohled nad hygienou po použití toalety včetně kontroly správného použití hygienických potřeb, toto je však nad rámec zdravotního postižení, nejedná se o močovou inkontinenci, výměna menstruačních vložek je přechodného rázu.

Krajský soud v Brně zde však poukazuje na to, že podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb., která vymezuje schopnosti zvládat základní životní potřeby je pod písm. g) uveden výkon fyziologické potřeby. Zde uvedeno, že za schopnost zvládat tuto základní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

V tomto směru však soud poukazuje na to, že pokud jde o námitky žalobkyně prezentované její matkou v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí i v žalobě, popisovala, že žalobkyně není schopna tento úkon provádět samostatně, neboť není schopna často včas použít WC, aniž by se jí to připomnělo, není schopna řádně provést samostatně očistu, není schopna také řádně používat samostatně hygienické pomůcky.

Z posudku PK MPSV ČR, pracoviště v Brně vyplynulo, že pokud jde o základní zdravotní postižení žalobkyně, v diagnostickém souhrnu je uvedeno, že se jedná o atypický autismus s lehkou mentální retardací.

V průběhu soudního řízení však zástupkyně žalobkyně založila do spisu nové psychologické vyšetření z 20.1.2015, v němž je základní zdravotní postižení žalobkyně uvedeno jako dětský autismus, střední až těžká symptomatika, pasivní až osamělý typ sociálního chování, současně mentální retardace středního stupně (IQ níže než 46). Jedná se o dívku s těžkým zdravotním a psychickým postižením včetně závažných poruch orientace a komunikace, potřebuje pomoc i při zvládání fyziologických potřeb, je plně odkázána na pomoc a péči druhých osob.

Je sice pravdou, že pokud jde o zprávu o psychologickém vyšetření, je ze dne 20.1.2015, tedy po datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí Ministerstvem práce a sociálních věcí, nicméně soud nepředpokládá, že by došlo k nějakému výraznému zhoršení zdravotního stavu s ohledem na postižení žalobkyně a její věk, přičemž v posudku PK MPSV ČR ze dne 12.7.2013 je uvedeno, že se jedná o atypický autismus s lehkou mentální retardací, ve zprávě z psychologického vyšetření z 20.1.2015 je zdravotní postižení žalobkyně diagnostikováno jako dětský autismus, střední až těžké symptomatiky, mentální retardace je v posudku PK MPSV uvedena jako lehká, kdežto ve zprávě z 20.1.2015 mentální retardace střední (IQ níže než 46).

Soud zjistil z vyhl. č. 359/2009 Sb. stanovující míru poklesu pracovní schopnosti při stanovení invalidity, že v kapitole V. – duševní poruchy a poruchy chování v položce 8 – mentální retardace, kdy IQ je stanoveno 35-49% se jedná o mentální postižení středně těžkého stupně, kdy je zachována schopnost jednoduchých fyzických a sociálních aktivit, těžké snížení až vymizení ovládacích a rozpoznávacích schopností.

Krajský soud v Brně zde uvádí, že má zato, že mezi posudkem PK MPSV ČR ze dne 12.7.2013 a zprávou o psychologickém vyšetření z 20.1.2015 a také mezi posudkem PK MPSV a námitkami žalobkyně uvedenými v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a v žalobě jsou jisté rozpory týkající se zvládání dvou základních životních potřeb, a to mobilita a výkon fyziologické potřeby, proto soud dle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 14.11.2013 a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Dle § 78 odst. 5 s.ř.s. soud zavazuje žalovaného, aby řízení bylo doplněno novým posouzením zdravotního stavu žalobkyně, a to zejména s ohledem na zprávu z 20.1.2015, z níž vyplývá, že v případě žalobkyně se jedná o ženu s mentální retardací středního stupně, která potřebuje pomoc i při zvládání fyziologických potřeb.

Teprve po doplněném dokazování novým posudkem PK MPSV bude možno ve věci vydat nové rozhodnutí, v němž se žalovaný řádně a důsledně vypořádá s námitkami žalobkyně tak, aby vydané rozhodnutí bylo v souladu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci měla úspěch žalobkyně, náklady řízení však nepožadovala, ani jí nevznikly, proto bylo rozhodnuto tak, že účastníkům náklady řízení nebyly přiznány.

Dle § 35 odst. 8 s.ř.s. žalobkyni byla ustanovena právní zástupkyně k ochraně jejích práv, v takovém případě odměnu za zastupování i hotové výdaje advokátovi platí stát. V případě právní zástupkyně žalobkyně, Mgr. Heleny Lehké, advokátky, náklady řízení představují odměnu za zastupování za 4 úkony právní pomoci (příprava a převzetí věci, sepsí repliky k vyjádření žalovaného a účast u dvou soudních jednání po 1.000 Kč a 4x režijní paušál po 300 Kč, celkem 5.200 Kč dle vyhl. č. 177/1996 Sb).

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. února 2015

JUDr. Jana Kubenová
samosoudkyně